

Đêm cuối cùng của đảng Cộng sản Ba Lan

Tác Giả: Giang Nguyen

Thứ Bảy, 20 Tháng 3 Năm 2010 14:54

Sau khi giải thể, những đảng viên cộng sản đã đảng ra thành lập Đảng Xã Hội Dân Chủ Ba Lan

Lời ngỏ i dĩ ch: 20 năm trước đây, ngày 27-01-1990 Đảng Công Nhân Thống Nhất Ba Lan (PZPR -Đảng Cộng Sản Ba Lan) đã họp đại hội lần thứ XI và cũng là đại hội cuối cùng để tuyên bố giải thể. Sau 45 năm cầm quyền, Đảng Cộng Sản Ba Lan đã phải chấp nhận “Hội Nghị Bàn Tròn” để tiến hành cải tổ. Họ đã thất bại trong cuộc bầu cử dân chủ đầu tiên này.

Sau khi giải thể, những đảng viên cộng sản đã đảng ra thành lập Đảng Xã Hội Dân Chủ Ba Lan. Đảng đã 2 lần thống trị trong các cuộc bầu cử tự do dân chủ. Chủ tịch đầu tiên của đảng, ông Aleksander Kwasniewski đã 2 lần trúng cử tổng thống nước Cộng Hòa Ba Lan trong 2 cuộc bầu cử tổng thống bầu chọn thông qua phiếu toàn quốc, làm tổng thống 2 nhiệm kỳ liên tiếp 10 năm.

Đầu tiên đây chúng tôi xin gửi lời chào bài viết của Grzegorz Sroczynski, phóng viên nhật báo “WYBORCZA” Ba Lan và đại hội cuối cùng của Đảng Cộng Sản Ba Lan.

Kem dưỡng da nhãn hiệu Nivea đã bán hết sau 6 giờ khai mạc đại hội. Người bán hàng của quán bar phải đi hỏi nói với ê kíp quay phim: “Bạn chắc đã nhấc nhấc, mặt số đại biểu đã bỏ phiếu thi gian đảng xếp hàng tiếp quản bán kem dưỡng da, trong hội trường nhiều chỗ trống”. 16 tiếng đồng hồ sau, lọ kem dưỡng da Bambino và quyển sách “Đời sống riêng tư của Stalin” cũng bán hết. Trong hội trường của đại hội, mặt số đại biểu của đảng bỏ phiếu Chorow đi đến micro số 6, với mặt thái độ rất bất mãn nói: “Tôi là Sucheski. Tôi muốn hỏi các đồng chí, có phải các đồng chí đến đây chỉ để tham quan và mua hàng?” Sau lời phát biểu, tiếng vỗ tay nhao nhao lên, mặt số đại biểu đã bỏ phòng họp ra ngoài.

Cuốn phim tài liệu của Andrzej Fidyk có tựa đề “Nhật ký ngày cuối cùng” được quay vào đêm hội lớn tháng XI của Đảng Cộng Sản Ba Lan từ ngày 27 đến 29 – 01-1990. Trong phim, nhật ký buổi mua sắm của người dân, nhật ký đi siêu thị, say sưa, cảnh xếp hàng mua kem đông lạnh, cảnh các đi siêu thị ăn bánh mì và xúc xích (giá 2200 zt) lớn lớn t hiên ra trông thật mĩ mãn. Một vài đi siêu thị đi thông theo hành lang của Cung Đại Hội, thnh tho ng l i nhìn qua cửa kính quan sát các đám người đi siêu thị tình bên ngoài đang hô lớn: “Cộng sản rút đi”. Không lâu nữa, tất cả các đi siêu thị này sẽ gi cao cánh tay siêu thị quy t th ng nh t gi i th đ ng c a h . Gi phút lch s này không gây cho h m t n t ng nào, th i gian v n ti p t c trôi.

Zbigniew Siemiatkowski (1), người đã tham gia đi hội nh i: “Nh c Cộng Hòa Nhân Dân Ba Lan (PRL) đã phá sản, Công Đoàn Đoàn Kết (C Đ Đ K) đã bắt đầu một kỷ nguyên mới. Nhật ai không thuộc C Đ Đ K sẽ không có chế độ ng t i Ba Lan. Th là h t! Đó là tâm tr ng c a nh ng ng i tham d đi h i”

Ngày cuối cùng thành phố “bê tông” cũng đã hiện u

Một tháng trước đi hội, với thông tin chính tr của trung ương Đảng Cộng Sản Ba Lan đã tch c cuộc thăm dò dư luận trong toàn bộ đảng viên của đảng. Kết quả thăm dò được chuyển đến Mieczyslaw Rakowski (2), bí thư thứ nhất ban chấp hành trung ương đảng. Ông được báo cáo và nhận xét: “Tâm tr ng c a đảng viên thật đáng lo ngại.” Ph n l n đảng viên có thái đ th và chế đi (41,8%), cảm giác thất bại n ng n và lo ng tr c t ng lai. Tr c câu h i: “Hi n nay l c l ng chính tr nào có nh h ng ít nh t đến các sĩ kinh tế, chính tr t i Ba Lan?” Câu tr l i đ u gi ng nhau: “Đ ng c ng s n”.

Đã bốn tháng nay, th t ng là Tadeusz Mazowiecki (3). Đã một tháng nay, hi n pháp đã thay đi. Tên nh c thay đi (Nh c Cộng Hòa Nhân Dân Ba Lan đi thành Nh c Cộng Hòa Ba Lan). Trong hi n pháp, đã b các đi u kho n xác đnh vai trò lãnh đ o t t y u c a Đảng Cộng Sản Ba Lan và tình h u ngh đi đi v i Liên Bang Xô Vi t.

V n theo Z. Siemiatkowski, cho đến tháng 09-1989 bộ máy lãnh đ o của đảng vẫn tin r ng, đi h i l n th XI sẽ không c n thi t ph i thay đi. Nh ng sau một tháng ho t đ ng c a chính phủ Mazowiecki, h đã b s c. Các th tr ng đi i di n c a đảng c ng s n trong các b c a chính phủ b l i b , sau đó một tháng, các v tr ng khẩn g i r i các b . Đảng không h đ c h i ý kiến. Trong tháng 10, xu t hi n sáng kiến cho r ng đi h i l n th XI ch c n thay đi “bi n hi u” của đảng, còn ban lãnh đ o của đảng hãy giữ nguyên nh cũ. Nh ng trong tháng 01-1990, sau khi hi n pháp đã đ c thay đi và K Ho ch Balcerowicz (4) đã đi vào đi s ng xã

hồi, thì ngay cả thành phố náo loạn nhất trong đảng cũng hiểu rõ rằng, sự phẫn nộ của đảng đã đến cđnh đoét. Nhưng mọi việc bị đá đang chờ đợi đảng.

Walesa và ông h Fiszbach

Trong nửa đầu tháng 01, nhật báo “TRYBUNA LUDU” (Dân Nhân Dân), cơ quan trung ương của đảng đã tiến hành cuộc trưng cầu ý kiến về tên mới của đảng. Hai tên “Đảng Xã Hội Ba Lan” và “Đảng Xã Hội Dân Chủ Ba Lan” được nhiều đảng viên tán đồng nhất. Để biết cụ thể hơn về đảng, ông Tadeusz Fiszbach tuyên bố: “Tên của đảng phải bắt đầu bằng từ POLSKA (Ba Lan)”.

Lần đầu tiên, tất cả các đại biểu đều đồng ý để các lãnh đạo chọn một cách dân chủ với sự tham gia của tất cả các đảng viên của đảng. Mặc dù điều này của đảng cảm thấy thành bẻ cánh trong đảng, nhưng các nhóm đã được hình thành với những ý đồ khác nhau. Nhiều nhất là nhóm “Phong Trào 8 Tháng Bảy” (trong đó có Tomasz Nalecz, Zbigniew Siemiatkowski). Nhóm này muốn trên cơ sở giải thể đảng cộng sản, thành lập đảng xã hội dân chủ. Đã xuất hiện tên những nhân vật có thể trở thành chủ tịch đảng tiếp theo. Người đầu tiên được nêu tên là Tadeusz Fiszbach (cựu bí thư thứ nhất tỉnh Gdansk, đã tham gia đàm phán với CEDK với Thủ tướng Tháng Tám (5) và phần lớn việc tuyên bố “Tình Trạng Chiến Tranh” (6). CEDK có cảm tình với Fiszbach. Ngày 15-01 phát biểu trước truyền hình, Lech Walesa (7) nói: “Fiszbach có thể là lãnh đạo tốt nhất nhất của đảng cánh tả mới.”

Phát biểu của Lech Walesa như đã thêm dầu vào lửa, khiến những người vốn ủng hộ Fiszbach trở thành chủ tịch của đảng mới bị chấn lại, Aleksander Kwasniewski (8), một cựu bộ trưởng, ủy viên trung ương đảng trở ngày càng được nhiều người chú ý hơn.

Rakowski: hãy giữ gìn sự thống nhất của đảng!

Một tuần trước khi khai mạc đại hội, Mieczyslaw Rakowski bí thư thứ nhất ban chấp hành trung ương đảng đã đi với các địa phương, gặp gỡ tất cả các đại biểu và đưa ra những lời khuyên, thuyết phục họ đảng chia rẽ. Ông nói: “Cánh hữu (chính CEDK-ND) chia rẽ chúng ta chia rẽ để tóm chúng ta như bắt cá trong chậu! Không, tôi không giữ tay để làm tan rã đảng”.

“TRYBUNA LUDU” “tổn thương thu hút buội gộp gộp đởu tiên cä bí thä thä nhät: “Các đờng chí đờng viên già đã phát biäu väi mät niäm cay đờng và näi đau, räng thät uäng phí cä cuäc đäi đã cäng hiän cho đờng. Trong cuäc gäp mät, nhäng khuôn mät cä các công nhân đäy lo läng vä sä phän cä dân täc và tä quäc. Đây là hình änh ngäi thä nguäi Zalewski, giä bàn tay lao đờng chai đäy, väi näi niäm cay đờng thä lä: “Các cháu tôi ä träng häc đã nghe ngäi ta nói, nhäng ngäi đờng viên nhä tôi đã häy hoäi đät näc.”

“TRYBUNA LUDU” báo đờng vä tình hình đờng mät đän nhäng bät đờng sän mà đờng đang sä đờng. Chä trong ngày 16-01 đã có 3 đäa đäm bä chiäm đờng. Trong ngày thä ba lúc 11 giä, mät nhóm thanh niên đã đät nhäp vào tòa nhà cä ban chäp hành tänh đờng bä Katowice, tuyên bä chiäm đờng, treo täm biän väi dòng chä “Đây là món quà cä Đờng Cộng Sản täng cho các sinh viên”. Sau đó hä đã thay đäi yêu cäu chuyän tòa nhà cho Khoa Xã Häi Häc và Thä Viän cä träng Đäi Häc Täng Häp Slask.

Tiäp theo là hàng tít län: “Cuäc biäu tình khiäu khích cä sinh viên träng cä trä sä ban chäp hành Lodz”. Khoäng 100 sinh viên đã läy đi täm biän hiäu cä tòa nhà , tä chäc bán đäu giá nó, tiän thu đäc chuyän cho quä chính phä cä thä täng Mazowiecki. Tin cuäi cùng, äy ban nhäng ngäi vô gia cä đã chiäm giä nhäng phòng làm viäc cä văn phòng đờng äy Khu Liên Häp Gang Thép Lê Nin täi Krakow.

Các cán bä chuyên trách trong các cäp cä bä máy đờng, hàng ngày väi tâm träng đäy thät väng gäi đän thoäi đän tòa soän “TRYBUNA LUDU”: “Chuyän gì sä xäy ra đäi väi nhäng cán bä đờng ä các đäa phäng, nhäng ngäi läng thiän, cä cuäc đäi làm viäc phäng sä cho đờng? Thäi gian làm viäc chuyên trách cho đờng có đäc cä tính vào thäi gian làm viäc đä vä häu không? Nhân dân cäm thäy bä nhäng ngäi länh đäo cä đờng bä räi, khi thäy hä không có phäng cách gì giúp mình vät qua nhäng khó khăn trong cuäc đäi thay cä cä xã häi.”

Trong ngày khai mäc đäi häi, trên trang nhät “TRYBUNA LUDU” đäng tin cuäc đäi thoäi qua đän thoäi träc ban cä äy viên ban bí thä trung äng đờng Leszek Miller (9): “Anna Szymanska ä Warsaw khóc òa lên trong đän thoäi, räi näc nä, nghän ngào: väi lòng kính träng, tôi van xin các đờng chí đờng phá bä đờng!”

Thät bä ã cho chúng ta mät bài häc đích đäng

Bên ngoài Cung Đồi Hời, tôi khai mạc buổi hội ngày 27-01-1990, khu vực hội tụ náo nức căng lên: “Chúng ta mong muốn được phong sự tự quyết Ba Lan- giá trị tự do chúng ta”. Bên trong phòng họp, các nhà khách trang trí khác hẳn so với các buổi hội trước đây. Thông thường, bên trong được trang trí phôi náo nức màu đỏ. Lần này hội trang trí toàn bộ màu xanh.

Buổi chiều 27-01, 1633 buổi đã có mặt khai mạc buổi hội. Trong tài liệu lưu trữ, bên cạnh hội tên các buổi, có ghi nghề nghiệp như: nhà bình luận, cán bộ giáo dục trẻ em, ban thanh tra được thành phố v...v. Những người như tôi vốn là các giáo viên, công nhân, các sĩ quan quân đội và 65 công an.

Trong đêm vẫn khai mạc buổi hội, Mieczyslaw Rakowski nói: “Sự hiện diện của đồng chúng ta trong buổi sáng của dân tộc, đặt nó ra để coi như đã chấm dứt. Nhưng thời gian không trôi, nếu như buổi hội của chúng ta ghi vào lịch sử lên án nó....Tôi cho rằng, dĩ nhiên yếu kém của bên như thể của phong trào cộng sản và đồng thời là nguyên nhân của tất cả các thất bại của nó là sự tự do dân chủ ....Xã hội đã được giải phóng khỏi sự sợ hãi và xã hội đã ban thưởng cho Cộng Đ Đ K lòng tin và hy vọng. Nói một cách thông thường: sự thất bại của chúng ta là bài học đích đáng. “Kết thúc bài đêm vẫn ông thông báo:” Tôi không có ý định mang vào chỗ và lãnh đạo của đồng mới sự thành lập, và tôi tin rằng các đồng chí khác thuộc thể chế của tôi cũng quyết định như vậy.” Đó là bài phát biểu duy nhất được đọc và tay dài nhất, to nhất trong suốt buổi gian dối hội.

Chị họ tôi đồng chí Kalisz

Người đầu tiên ghi tên phát biểu là người đồng chí Henryka Minicka, buổi biểu diễn tên Kalisz (nghề nghiệp luật sư), đã bị huýt sáo chế nhạo. Đây là sự vi phạm của tầng lớp xé ra trong hội trước mang tên Cung Đồi Hời này. H. Minicka nói: “Các đồng chí của tôi chắc được giao nhiệm vụ cho tôi phải giải thích cho sự của nhân dân Ba Lan thông qua đêm hình là thành phố Kalisz-bắt đầu được ra mắt tiếp giải như – Đây là lịch sử của Kalisz, xuất bản năm 1977, trang 650. Những đồng viên của thành phố chúng tôi cho rằng, đây là những năm tháng tốt đẹp nhất của đồng bộ thành phố ... Tôi biết tại sao các đồng chí lại chế nhạo tôi, nhưng tôi đi đến cho các công nhân của thành phố chúng tôi... Tôi hy vọng rằng tôi đã làm xong công việc được giao phó và những người đã bị phiêu lưu tôi làm buổi biểu diễn thật cho tôi.”

Khó khăn do Kwasniewski đưa ra

Phong trào 08 Tháng 07 v i kho ng 200 đ i bi u ng h chuy n sang t n công. M t ng i trong nhóm đã đ a ra đ án ph i th t nhanh chóng gi i th đ ng: "Đ ng đã đánh m t thành qu và nh ng ý t ng t t đ p c a ch nghĩa xã h i Ba Lan. Th i gian dành cho đ ng đã qua r i." Các bu i th o luân do Leszek Miller ch trì, r t nhiều v n đ đ c đ a ra.

Tomasz Nalecz (micro s 6): "Tôi mu n làm sáng t đ đ ng chí Miller th y r ng, chúng ta đang đ ng tr c quy t m t đ nh c a đ i h i. Quy t đ nh này có th s đ n t i nh ng bi k ch. Chúng ta không th o lu n nh ng v n đ vi n vòng khác , chúng ta ch th o lu n l a ch n hình th c nào đ gi i th đ ng."

Miller: "Tôi ph n đ i ý ki n này. Không có v n đ nào là vi n vòng c ."

Các đ i bi u không hi u chuy n gì x y ra, h s bi u quy t v n đ gì đây?

Aleksander Kwasniewski đi đ n micro: "Đ ng chí bí th cho phép tôi phát bi u. Tôi s không nói v i ch t ch đoàn, tôi nói v i t t c các đ i bi u đang ng i đ i. Tôi đ ngh chúng ta xem xét các v n đ m t cách th t bình tnh. N u chúng ta ngay l p t c gi i th đ ng, có nghĩa là tài s n c a nó s tr thành c a c i c a kho b c nhà n c. Vì v y đ u tiên c n thành lập đ ng m i, sau đó đ ng s chuy n giao tài s n (10) cho đ ng m i này, khi đó đ ng m i tuyên b gi i th ."
Đây là công vi c trong ngày th hai c a đ i h i. Sau ý ki n c a Kwasniewski, c h i tr ng th phào nh nh m, nh ng tràng v tay vang lên không ng t.

M t đ ng chí không x ng tên (micro s 4) nói: "Th c ch t các v n đ đã đ c gi i thích rõ ràng, đ ng chí Kwasniewski đã nói khá đ y đ ."

Ch có đ ng chí Okoniewski t Piaseczno không b thuy t ph c, Sau phút im l ng, đi đ n micro và tuyên b : "Tôi mu n nói v i các đ ng chí r ng, dù chúng ta có làm vi c gì khác, ngay c vi c thành l p đ ng m i, chúng ta đã, đang và s là c ng s n. Chúng ta không có cách gì đ thay đ i tình hình."

Quân đ i ng h dân ch

Đội bóng gốc của họ ở trong, những đội bị u của quân đội và công an trong các bộ đội bóng phức tạp nghiêm trọng. Thái độ của họ ra sao? Họ nghĩ họ ai?

Trong danh nghĩa của những người lính, đội bóng chỉ Lewandowski công tác tại tòa soạn tập chí "Chiến Sĩ Nhân Dân" phát biểu: "Hôm nay chúng tôi đã tốt đội bóng của đội bóng trong quân đội, với tôi cách những người lính, chúng tôi hy vọng rằng, tôi nay quân đội sẽ không nghĩ họ bất công mà đội bóng phải chính trị nào, không trung thành với bất cứ tập thể bóng của đội bóng phái nào. Quân đội chỉ trung thành với nhân dân và tổ quốc." (vỗ tay).

Trong danh nghĩa đội di sản cho công an, đội bóng chỉ A. Marczewski từ Konin phát biểu: "Tôi là viên chức công an, chức không lâu nữa sẽ được đổi tên thành cảnh sát. Dù thế nào luật mới quy định, viên chức cảnh sát không được gia nhập bất cứ đội bóng chính trị nào. Tôi và có lẽ các đồng sự cũng đồng ý như vậy, chúng tôi mong muốn phục vụ xã hội, chúng tôi mong muốn có nghiệp vụ và thành thạo, làm việc hiệu quả. Trên tất cả, là họ tốt đội bóng theo đúng luật pháp" (vỗ tay).

Siemiatkowski nhớ lại câu truyện cổ tích được sáng tác truyện mới sau đó là: Những người ta hỏi nhau hiệu quả như thế nào nhốt ở Warsaw năm nào? Năm trong Cung Điện Hôi của Lâu Đài Văn Hóa. Đó, đưa vào hai nghìn người ở, lúc ra thành hai nghìn NHÀ DÂN CH.

Xuất ăn nhanh

16h45 Leszek Miller thông báo nghỉ giải lao. Các đội bị u được phát phiếu ăn tại quán bar phức tạp đội họ. Xuất ăn là xúc xích và bánh mì, họ vừa ăn vừa nhìn qua cửa sổ.

Bên ngoài, trong kho bóng sân của Lâu Đài Văn Hóa kho bóng vài trăm người tập trung biểu tình. Biểu tượng của các tổ chức NZS (Hội Sinh Viên Đức Lp), Hội Đoàn Kịch Đoàn Tranh, PPS (Đội Ngã Xã Hội Chủ Nghĩa Ba Lan), Quốc Tế Công Nhân Sĩ Vô Chính Phủ.

Hội đồng thanh hô: "Công nhân, hãy đứng lên vì ngày hôm nay của các người sắp đến rồi!", "Công nhân, đi cướp nhà và sinh!", "Vũ khí của các người đến nhà tên tập thể (11)"

Đội bóng mới của xã, một nhóm người và cả âm thanh đi, yên lặng để đưa các đội bị u bóng các đồng tác. Họ giữ tập thể bóng: "Tòa Nhà Đoàn (12) dành cho Trung Tâm Phục Hồi Chủ Nghĩa Năng

Cảm Ơi c."

Bức ảnh ng cao đ u

Thời gian tiếp theo đ i h i đã th o lu n các v n đ sau:

-S K i n Tháng 03-1968.(13) Đ ng chí Boguslaw Zalewski (đ i bi u Tr ng Đ. H. T ng H p Warsaw) đ ngh đ i h i ra tuyên b ph n đ i ch nghĩa bài Do Thái. Nh ng đ ng chí Bohdan Prebacho cho r ng tr c h t h y đòi h i công b toàn b s th t v s k i n tháng 03 cùng nh ng ho t đ ng phân bi t ch ng t c.

- V nh ng băng đeo cánh tay c a ORMO (Chi n S Tỉnh Nguy n D B Công An Công Dân). Đ ng chí Mieczyslaw Mieszczankowski, giáo s , nhà kinh t h c thu c Viên Hàn Lâm Khoa H c phát bi u: "Nh n xét cho r ng Đ ng C ng S n Ba Lan đã đ a đ t n c Ba Lan đ n tình tr ng phá s n là không có c s ." R i ông nói ti p: "Trong nh ng năm 1946-47 tôi là h i viên c a ORMO. Cho đ n bây gi , các con và cháu tôi đã gi g n đ i băng đeo tay nh m t k ni m gia đình. Câu h i đ c đ t ra: gi đây ng i ta cho nó là đ i u x u, c n ph i lên án và v t b nó? Tôi mong mu n th o lu n v n đ này.

- V báo chí ph ng tây (đ ng chí Sybilski, giáo viên t Zielona Gora) cho bi t, đã đ c "Frankfurter Allgemeine Zeitung" và th y không yên tâm. N i dung c a nó ch a đ ng nhi u đ i u không đúng v chúng ta, ch y u đ tăng ng i đ c và thêm l i nhu n.

- V v n đ không nên t ch c cu c h p t i Cung Đ i H i (14) này . Đ ng chí Kawiecki đ i bi u c a Lodz đ ngh không th o lu n n a:"Tôi nghĩ r ng Cung Đ i H i gây cho chúng ta n t ng th t b i. Nh ng khi chu n b đ i h i, đ ng chí Rakowski cho bi t, có th chuy n v h p t i Spodek c a Katowice, nh ng s t n kém h n r t nhi u, mà hi n nay chúng ta đang r ng túi.

- Đ ng chí Ryszard Ullicki cho r ng: "Chúng ta đã th o lu n dài dòng nhi u v n đ , t t nhiên m i v n đ nh c nh v nh ng năm tháng ng t ngào hay cay đ ng. V v y tôi đ ngh chúng ta đ ng th o lu n t i đây, b t đ u chuy n sang th o lu n v v i c thành l p đ ng m i."

Đêm cuội cùng còi a đòng Cộng sản Ba Lan

Tác Giả: Giang Nguyen

Thứ Bảy, 20 Tháng 3 Năm 2010 14:54

Động mội đợc thành lập ngày 28-01 mang tên Động Xã Hội Dân Chủ Ba Lan (Socjaldemokracja Rzeczypospolitej Polskiej). Ông Aleksander Kwasniewski trở thành chủ tịch động, Leszek Miller là tổng bí thư.

Động Công Nhân Động Nhỏ Ba Lan gọi là từ ngày 29-01 lúc 1giờ đêm. Trong tuyên bố có đợc n viết: "Chúng tôi, các đợc biếu còi a đợc hời lờn từ XI Động Công Nhân Động Nhỏ Ba Lan phn đợc việc áp động nh động hình thức động phn đợc với nh động ngợc có quan đợc m chính trị trong quá khứ. Lịch sử Động Công Nhân Động Nhỏ Ba Lan đã xý ra nhiếu trờng hợp nh vậy. Nay chúng tôi tuyên bố xóa bỏ tất cả các hình thức k lu t mà động đã áp động trong quá khứ đợc với nh động ngợc có quan đợc m chính trị khác với quan đợc m còi a đợc."

Lúc 1 giờ 35 h đã hát qu c t ca và h c. Rồi nhiếu đợc biếu n c m t lờn trờng. Mieczyslaw Rakowski đã nói nh động lờc cuội cùng: "Chúng ta hãy chủ đợc xem lịch sử sẽ phán xét động còi a chúng ta nh thế nào. Có thể nh cách m động Pháp, phn đợc n 30,40 năm sau, mội k t lu n rờng, nh động ngợc làm cách m động đã không đợc đợc m c tiêu đợc ra. Tôi kêu gọi, hãy động ngợc đợc PZPR, bợc vì, ngợc đợc nó khác nào ngợc đợc cu c s động còi a chính mình. Bợc vì, sẽ tợc ra m t tình hình r t lờn, là từ chúng ta cũng không yêu chúng ta. Nh vậy, chúng ta hãy bợc đi và ngợc cao đợc."

Warsaw tháng 03 – 2010

Ghi chú:

(1) Zbigniew Siemiatkowski :tham gia thành lập Động Xã Hội Dân Chủ. Năm 2002 động thợc c, lập chính ph, giữ chủ c b trờng ph trách các vấn đợc an ninh.

(2) Mieczyslaw Rakowski: sinh năm 1926, nhà báo, T 1987, y viên b chính trị, phó chủ tịch. T 1989 cho đợc n khi gọi là từ động là bí thư thế nh t.

(3) Tadeusz Mazowiecki: sinh năm 1927, luật sư, nhà báo, chủ chủ tịch Ủy Ban C Vn còi a CĐĐK, động biên tập t p chí "SOLIDARNOSC". Tháng 08-1989 trở thành chủ tịch động không cợc ng s n đợc tiên sau 45 năm c m quy n còi a đợc cợc s n.

(4) Leszek Balcerowicz: sinh năm 1947, giáo sư kinh tế, 1989-1991 phó thủ tướng, bộ trưởng bộ tài chính, tác giả của kế hoạch chuyển hóa nền kinh tế từ tập trung bao cấp của Ba Lan sang nền kinh tế thị trường tự do, thủ tướng gọi là "Kế Hoạch Balcerowicz"

(5) Thưa Thuộc Tháng Tám, là thưa thuộc đồng ký kết gia chính quyền cộng sản Ba Lan với C Đ Đ K. Là kết quả của các cuộc đình công do C Đ Đ K tổ chức. Thưa thuộc giám sát u diêm, trong đó chính quyền cộng sản đã phải công nhận C Đ Đ K là một tổ chức hợp pháp và công nhân có quyền đình công.

(6) Trùng số lần mạnh không ngừng của C Đ Đ K, ngày 13-12-1981 tướng W. Jaruzelski, bộ trưởng bộ quốc phòng, bí thư nhất ban chấp hành trung ương đồng tuyên bố "Tình Trạng Chiếm Tranh". Thiệt quân luật trong toàn quốc, chính quyền đồng trao cho Hội Đồng Cộng u Nguy Dân Tộc, cộng C Đ Đ K hoạt động, 10.131 người bị bắt, 3.616 người bị án tù. Những C Đ Đ K vẫn tồn tại và hoạt động bí mật, lợi dụng nhu cầu trên thị trường lên án, ngày 22-07-1983, sau 586 ngày chính quyền cộng sản phải tuyên bố bãi bỏ "Tình Trạng Chiếm Tranh."

(7) Lech Walesa :sinh năm 1943, công nhân điện tử Xưởng Đóng Tàu Lenin tại Gdansk. Đưa xuất và lãnh đạo phong trào đình công và trở thành chủ tịch C Đ Đ K. Năm 1990 – 1995 trở thành tổng thống đầu tiên của Ba Lan đồng bộ với việc tiếp cận các cải trị trong toàn quốc.

(8) Aleksander Kwasniewski: sinh năm 1954, năm 1985 là bộ trưởng bộ thể thao và thanh niên của chính quyền cộng sản. Khi thành lập Đảng Xã Hội Dân Chủ làm chủ tịch đảng. Hai lần thủ tướng, làm tổng thống hai nhiệm kỳ liên tiếp, từ 1995 đến 2005.

(9) Leszek Miller : sinh năm 1946, ủy viên ban bí thư Đảng Cộng Sản Ba Lan cho đến khi đảng giải thể. Khi thành lập Đảng Xã Hội Dân Chủ trở thành tổng bí thư. Năm 2001, Liên Minh Cánh Phải thắng cử, làm thủ tướng chính phủ đến năm 2004.

(10) Tài sản của Đảng Cộng Sản Ba Lan bao gồm rất nhiều bất động sản như: trụ sở đảng từ trung ương đến các địa phương, nhà trường, khách sạn cùng các tài sản khác trị giá hàng tỷ \$. Chính quyền dân chủ đầu tiên đã phải thành lập Ủy Ban Thanh Toán Tài Sản Đảng Cộng Sản để xử lý tài sản khổng lồ này (quốc hữu hóa, bán đấu giá vào ngân sách, giao cho các bộ hay chính quyền địa phương ...)

(11) Theo thỏa thuận của „Hội Nghị Bàn Tròn” giữa Đồng Công nhân Sàn và C Đ Đ K , sau khi bỏ u c quyền của dân chủ , đồng Wł ciech Jaruzelski, nguyên bí thư thứ nhất Đồng Công nhân S n Ba Lan, chỉ thị cho Hội Đồng Nhà Nước Ba Lan vận động các tập thể gia chủ công nhân cho đến khi bỏ u đồng đồng mới.

(12) “Tòa Nhà Đồng” là trụ sở của trung ương Đồng Công nhân S n Ba Lan. Được xây dựng từ năm 1952. Tòa l c t i m t trong nh ng đ i l l n nh t Warsaw, là m t trong khu nhà liên h p l n nh t Ba Lan. Hiện nay được sử dụng làm trung tâm tài chính và th tr ng ch ng khoán qu c gia.

(13) Sự kiện “Tháng 03-1968”: Sinh viên các trường đ i h c h u h t các thành ph c a Ba Lan bị u tình đòi h i t do dân chủ , ph n đ i công an đàn áp, bắt b sinh viên và nh ng ng i g c Do Thái. Chính quyền c ng s n đã b tù nh u sinh viên. 20.000 ng i Ba Lan g c Do Thái đã b bu c ph i r i kh i Ba Lan sang t n n t i Israel và các n c ph ng tây.

(14) Cung Đ i H i (Hala Kongresowa) n m trong Lâu Đài Văn Hóa và Khoa H c Warsaw, công trình là „t ng ph m” của nhân dân Liên Xô t ng nhân dân Ba Lan. Cao 230,68 m, di n tích s d ng 123.084m² n m gi a trung tâm Warsaw do Liên Xô thi t k , thi công. V i 3.500 công nhân Liên Xô, xây dựng từ 05-1952 đến 07-1955. T t c các cu c h p, các đ i h i c a Đồng Công nhân S n Ba Lan đều đã được tổ ch c t i đây.